

Streszczenie

Wstęp: Występowanie odleżyn w obrębie pięt u chorych krytycznie stanowi problem globalny. Choroby współistniejące, zaburzenia perfuzji dystalnej, niewydolność wielonarządowa, farmakoterapia oraz unieruchomienie związane z wentylacją mechaniczną oraz wpływa na jakość mikroperfuzji w obrębie pięt. Obecność siły tarcia, ścinania i ciśnienia prostego przyczynia się bezpośrednio do miejscowej hipoksji tkankowej oraz wtórnej destrukcji tkanek w obrębie pięt.

Cel: Celem głównym badań była ocena wpływu wybranych czynników ryzyka występowania odleżyn w obrębie pięt u chorych, leczonych w warunkach intensywnej opieki medycznej

Material i metody badawcze: Badanie prospektywno – obserwacyjne, w którym wykorzystano metodę obserwacji kontrolowanej i szacowanie. Dokonano analizy piśmiennictwa omawiającego problematykę występowania odleżyn w grupie chorych krytycznie. W oparciu o dane sporządzono protokół naukowo – badawczy składający się z trzech części A, B i C. Część A i C została przeznaczona do oceny pierwszorazowej (I etap), część B i C – narzędzia stanowiące badanie w II etapie.

Wyniki : Wykazano zależność, jaka występuje między wartością CRP, a występowaniem odleżyn w obrębie pięt, w grupie chorych krytycznie. Infuzja amin katecholowych determinuje wysokie ryzyko występowania odleżyn w grupie chorych krytycznie ($p < 0,001$). Dysfunkcja perfuzji dystalnej oceniana za pomocą wskaźnika kostka – ramię (ABI - PAD) istotnie wpływa na wysokie ryzyko występowania odleżyn w obrębie pięt u chorych krytycznie ($p = 0,026$). Nie potwierdzono wpływu oceny w skali NRS 2002 na występowanie w badanej grupie ($p = 0,964$)

Wnioski: Pacjenci krytycznie chorzy stanowią grupę wysokiego ryzyka występowania odleżyn w obrębie pięt. Zaburzenia perfuzji dystalnej, inwazyjne techniki terapeutyczne, a także specyficzna farmakoterapia determinuje wysokie ryzyko odleżyn. Profilaktyka wdrażana na wczesnym etapie umożliwia zmniejszenie powikłań głębokiej destrukcji tkankowej, nawet w obliczu krytycznego stanu pacjenta, a także wdrażanych procedur ratujących życie.

Słowa kluczowe: Intensywna terapia, odleżyny w obrębie pięt, pacjent krytycznie chory, wskaźnik kostka – ramię.